

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 101/25

Luxembourg, 1. avgust 2025

Sodba Sodišča v zadevi C-544/23 | BAJI Trans

Načelo retroaktivne uporabe milejšega kazenskega zakona se uporablja tudi za sankcijo, ki je v nacionalnem pravu opredeljena kot upravna, če je v smislu prava Unije kazenske narave

To načelo je treba uporabiti tudi na ravni kasacijske pritožbe, kadar je ta del običajnega poteka postopka, ne glede na to, da se odločba, zoper katero je vložena ta pritožba, v nacionalnem pravu šteje za pravnomočno

Sodišče je na vprašanje slovaškega vrhovnega upravnega sodišča podalo pomembna pojasnila glede načela retroaktivne uporabe milejšega kazenskega zakona iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) (ki se uporablja v vseh primerih, v katerih nacionalni organ izvaja pravo Unije). Čeprav je to načelo pridržano za kazensko področje, opredelitev sankcije kot upravne v nacionalnem pravu ne izključuje nujno njegove uporabe. Mogoče je namreč, da je treba na podlagi prava Unije in za zagotovitev enotne uporabe tega načela upravno sankcijo zaradi same narave kršitve in stopnje strogosti sankcije šteti za kazensko sankcijo. Poleg tega se to načelo uporablja, dokler obsodba ne postane pravnomočna. Kaj je treba v tem okviru šteti za pravnomočno sodbo in kaj ne, je prav tako urejeno s pravom Unije. Zgolj okoliščina, da je obsodilna odločba v nacionalnem pravu opredeljena kot pravnomočna, čeprav je lahko predmet kasacijske pritožbe, ne zadostuje za izključitev uporabe tega načela.

Na Slovaškem je bila vozniku vozila za betonsko mešanico naložena globa v višini 200 EUR, potem ko je bilo 4. novembra 2015 ugotovljeno, da tahograf njegovega vozila ni bil predmet obvezne občasne kontrole. Ta obveznost je takrat izhajala iz slovaškega prava v povezavi s pravom Unije¹.

Okrožno sodišče v Bratislavi, na katero sta se obrnila voznik in družba BAJI Trans, ki je bila lastnica vozila za betonsko mešanico, je to globo leta 2019 potrdilo. Voznik in družba BAJI Trans sta nato zoper odločbo okrožnega sodišča v Bratislavi vložila kasacijsko pritožbo.

Pravo Unije je bilo nato z učinkom od 20. avgusta 2020 spremenjeno tako, da lahko države članice zdaj vozila za prevoz sveže betonske mešanice izvzamejo iz obveznosti, da morajo biti opremljena s tahografom². Slovaška je to storila, ko je postopek s kasacijsko pritožbo še potekal. Voznik in BAJI Trans sta nato trdila, da dejanja, storjena novembra 2015, niso bila več nezakonita in da bi bilo zato treba globo odpraviti.

Slovaško vrhovno upravno sodišče, ki mora odločiti o pritožbi, je Sodišču postavilo vprašanje o obsegu načela retroaktivne uporabe milejšega kazenskega zakona iz Listine. Poudarilo je, da se v slovaškem pravu zadevna kršitev šteje za prekršek in da se odločba okrožnega sodišča v Bratislavi šteje za pravnomočno, ne glede na možnost vložitve pritožbe zoper njo.

Prvič, Sodišče je ugotovilo, da je slovaški zakonodajalec tako s prvotno zakonodajo kot s poznejšo spremembo izvajal pravo Unije, tako da se Listina v obravnavani zadevi uporablja.

Drugič, Sodišče je poudarilo, da načelo retroaktivne uporabe milejšega kazenskega zakona, določeno v Listini, ostaja pridržano za kazensko področje. Ob tem dejstvo, da je sankcija v nacionalnem pravu opredeljena kot upravna, ne

izključuje nujno uporabe tega načela. Za zagotovitev enotne uporabe tega načela v vsej Evropski uniji lahko namreč dve drugi merili vseeno privedeta do tega, da se taka sankcija opredeli kot kazenska sankcija, in sicer sama narava kršitve in stopnja strogosti sankcije.

Tretjič, Sodišče je pojasnilo, da uporaba načela retroaktivne uporabe milejšega kazenskega zakona, določenega v Listini, predpostavlja, da sprememba zakona odraža spremembo stališča zakonodajalca glede kazenskopravne kvalifikacije dejanj, ki jih je storila zadevna oseba, ali glede kazni, ki jo je treba izreči. V obravnavani zadevi je slovaški zakonodajalec dejansko spremenil stališče glede volje, da se sankcionirajo dejanja, kakršna so ta, ki se očitajo zadevnemu vozniku.

Četrtič, Sodišče je opozorilo, da se načelo retroaktivne uporabe milejšega kazenskega zakona, določeno v Listini, uporablja, dokler ni izrečena nobena pravnomočna obsodba. Okoliščina, da se obsodba na podlagi nacionalnega prava šteje za pravnomočno, pa ne izključuje uporabe tega načela. Obsodbe namreč v tem smislu ni mogoče šteti za pravnomočno, če je zoper njo mogoče vložiti redno pravno sredstvo, in sicer vsako pravno sredstvo, ki je del običajnega poteka postopka in ki kot tako pomeni procesni razvoj, s katerim lahko vsaka stranka razumno računa. To velja za kasacijsko pritožbo, vloženo pri slovaškem vrhovnem upravnem sodišču.

Zato je kasacijsko sodišče načeloma dolžno storilcu kaznivega dejanja, katerega sankcija spada na področje izvajanja prava Unije, zagotoviti kazensko ureditev, ki je za tega storilca milejša, tudi če je ta ureditev začela veljati po razglasitvi sodne odločbe, ki je predmet te kasacijske pritožbe.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo in povzetek sodbe, kadar je bil ta povzetek pripravljen](#), sta objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 43032793.

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 22964106.

Ostanite povezani!

¹ [Uredba \(EGS\) št. 3821/85](#) z dne 20. decembra 1985 o tahografu (nadzorni napravi) v cestnem prometu, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006.

² [Uredba \(EU\) 2020/1054](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2020 o spremembi Uredbe (ES) št. 561/2006 glede minimalnih zahtev za najdaljši dnevni in tedenski čas vožnje, najkrajše odmore ter dnevni in tedenski čas počitka ter Uredbe (EU) št. 165/2014 glede določanja položaja s tahografi.